

Sisällys

Esipuhe	IX
Lyhenteet	XIII
1 Johdanto	1
2 Mistä compliancessa on kyse?	3
2.1 Compliance-ohjelma vaatimustenmukaisen toiminnan järjestämisen apuna	7
2.2 Compliance-ohjelman merkitys	9
2.2.1 Compliance-ohjelman rooli rikkomusten ennaltaehkäisyssä	11
2.2.2 Compliance-ohjelman vaatimukseen perustuva rooli	35
2.2.3 Compliance-ohjelman merkitys compliance-vastuiden kannalta	39
2.3 Compliance-ohjelma kiinteänä osana yhtiön rakennetta ja toimintaa	46
2.4 Compliance-ohjelman rakennuspalikat	51
2.4.1 Compliance-ohjelma ja yhtiön hallinto	53
2.4.2 Compliance-ohjelman prosessit ja menettelytavat	56
2.4.3 Compliance-ohjelma ja aineelliset vaatimukset	57
2.4.4 Compliance-ohjelma ja käytäntö	57
3 Compliance-ohjelman hallintotason roolit ja prosessit	61
3.1 Hallintoyksiköiden rooli ja tehtävät	61
3.1.1 Hallituksen rooli	62
3.1.2 Toimitusjohtajan rooli	64
3.1.3 Operatiivisessa liiketoiminnassa toimivat riskivastuulliset	65
3.1.4 Tehokas compliance-toiminto	67

3.1.5	Riskienhallintatoiminto	70
3.1.6	Riippumaton sisäinen tarkastus	70
3.2	Compliance-ohjelmaan liittyvät hallinnolliset prosessit	71
3.2.1	Selkeä hallintorakenne, vastuunjako ja päätöksen- tekojärjestelmä	72
3.2.2	Muodollinen sisäinen valvonta	73
3.2.3	Riskienhallinta- ja vakavaraisuusvalvonta	74
3.2.4	Compliance-toiminnon prosessit	75
4	Esimerkki: Compliance-ohjelman täytäntöönpano toimialakohtaisen sääntelyn mukaisesti	79
4.1	Organisatorisen järjestelmän luominen	81
4.1.1	Hallitus	82
4.1.2	Toimitusjohtaja tai muu operatiivinen compliance- ohjelmasta vastaava ylimpään johtoon kuuluva henkilö	83
4.1.3	Compliance-toiminto ja vaatimustenmukaisuuden varmentaminen ja tukeminen	83
4.1.4	Riskienhallintatoiminto ja riskienhallinnasta vastaava henkilö	84
4.1.5	Tietyt compliance-ohjelman erityisalueista vastaavat henkilöt	85
4.1.6	Tarkastustoiminto	85
4.1.7	Varahenkilöt	86
4.2	Hallituksen ja johdon työskentely	88
4.3	Menettelytavat ja prosessit	92
4.3.1	Erilaiset menettelytapaohjeet ja prosessit	94
4.3.2	Ohjeiden rakenne	100
4.3.3	Menettelytapojen jalkauttaminen	102
5	Esimerkki: Compliance-ohjelman täytäntöönpano compliance-riskialueen mukaisesti	105
5.1	Organisatorisen järjestelmän luominen	106
5.1.1	Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan organisointi	106
5.1.2	Vaatimusten noudattamista tukevat menettelyt ja prosessit	110

5.2	Prosessit rahanpesun torjumiseksi ja riskien hallintakeinoiksi	112
5.2.1	Toimintaan liittyvien riskien kartoittaminen	112
5.2.2	Asiakkaan tunteminen	130
5.2.3	Tiettyjä asiakkaan tuntemisen erityistilanteita	134
5.2.4	Asiakkaan jatkuva seuranta	138
5.2.5	Selonottovelvollisuus	139
5.2.6	Ilmoitusvelvollisuus	140
5.2.7	Pakotesäätely	141
6	Esimerkki: Compliance-ohjelman täytäntöönpano kestäväen rahoituksen teema-alueella	145
6.1	Keskeinen sääntelykehikko	147
6.2	Päätös- ja raportointijärjestelmät tiedonantovelvoitteen täyttämisen edellytyksenä	152
6.3	Vastuullisuutta koskevat prosessit osana compliance-ohjelmaa	154
6.3.1	Kestävyyseikat osana yhtiön hallintojärjestelmää	156
6.3.2	Rahoitustuotteiden ja -palveluiden vastuullisuuden arviointi	161
6.3.3	Tiedonantovelvollisuus	168
6.3.4	Menettelytavat	169
7	Compliance-velvoitteiden rikkomusten seuraamuksia	177
7.1	Seuraamukset vuosina 2013–2022	178
7.2	Finanssivalvonnan määäämiä seuraamuksia compliance-vaatimusten rikkomuksista	181
7.2.1	Toiminnan järjestäminen luotettavalla tavalla	181
7.2.2	Sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan laiminlyönti	188
7.2.3	Rahanpesun torjuntaa koskevat laiminlyönnit	195
7.2.4	Muita menettelytapavelvoitteiden laiminlyöntejä	198
	Lähdeluettelo	205
	Asiahakemisto	215